

T.C.

İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/****

KARAR NO : 2023/****

DAVACI : ***** ADINA HEKİM VE SAĞLIK ÇALIŞANLARIBİRLİĞİ SAĞLIK
VE SOSYAL HİZMETLER SENDİKASI

VEKİLLERİ : AV. ÜMİT ERDEM
AV. UTKU DABAK

DAVALI : ***** VALİLİĞİ

VEKİLİ : *****

DAVANIN ÖZETİ : ***** Ağız ve Diş Sağlığı Merkezinde diş hekimi olarak görev yapan davacı tarafından; hakkında yürütülen disiplin soruşturması sonucunda, 17-18 Şubat ve 14-15-16 Mart 2022 tarihlerinde iş yerinde bulunmasına rağmen poliklinik hizmeti vermediği gerekçesi ile "Verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, görevle ilgili resmi belge, araç ve gereçlerin korunması, kullanılması ve bakımında kayıtsızlık göstermek veya düzensiz davranmak." fiilini işlediğinden bahisle 657 sayılı Kanun'un 125/A-(a) maddesi uyarınca ***** Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi Başhekimliğinin **/**/2022 tarih ve **** sayılı işlemi ile tesis edilen ve ***** Valiliği İl Disiplin Kurulu'nun **/**/2022 tarih ve ***** sayılı kararı ile itirazın reddine karar verilen "uyarma" disiplin cezasının; hukuka aykırı olduğu, üyesi olduğu sendika tarafından ülke genelinde alınan karara istinaden iş bırakma eylemine katıldığı, soruşturmada bir aylık zamanaşımı süresinin dolduğu, sendikal faaliyetten ötürü disiplin cezası verilemeyeceği, uluslararası sözleşmelere aykırı davranıldığı iddialarıyla iptali istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : 17-18/02/2022 ve 14-15-16/03/2022 tarihlerinde tutulan tutanaklar ve SABİM-CİMER başvurularına istinaden başlatılan disiplin soruşturması neticesinde, davacının poliklinik hizmeti vermediğinin tespit edildiği, sendika tarafından alınan kararlar ilgili Sağlık Bakanlığı Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğünün ikaz yazısının tüm hastanelere tebliğ edildiği, muayene olmak için randevu alan hastaların muayene günü hastaneye gittiklerinde diş hekimlerinin grevde olması sebebiyle muayene olamadıkları, birçok hastanın sağlık hakkına erişiminin engellendiği, dava konusu işlemin mevzuata uygun olduğu ileri sürülerek, davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren **** İdare Mahkemesi'nce, önceden belirlenen ve taraflara tebliğ edilen **/**/2023 tarihli duruşmaya, usulüne uygun şekilde düzenlenmiş yetki belgesine istinaden davacı vekili Av. *****'ın, davalı idareyi temsilen Av. *****'ın geldiğinin görülmesi üzerine, taraflara söz verilerek yapılan duruşma sonrasında dosya incelenerek işin gereği görüldü:

Dava; ***** Ağız ve Diş Sağlığı Merkezinde diş hekimi olarak görev yapan davacı tarafından; hakkında yürütülen disiplin soruşturması sonucunda, 17-18 Şubat .2022 ve 14-14-15 Mart 2022 tarihlerinde iş yerinde bulunmasına rağmen poliklinik hizmeti vermediği gerekçesi ile "Verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında

İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/****

KARAR NO : 2023/****

yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, görevle ilgili resmi belge, araç ve gereçlerin korunması, kullanılması ve bakımında kayıtsızlık göstermek veya düzensiz davranmak." fiilini işlediğinden bahisle 657 sayılı Kanun'un 125/A-(a) maddesi uyarınca ***** Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi Başhekimliğinin **/**/2022 tarih ve *** sayılı işlemi ile tesis edilen ve ***** Valiliği İl Disiplin Kurulu'nun **/**/2022 tarih ve **** sayılı kararı ile itirazın reddine karar verilen "uyarma" disiplin cezasının iptali istemiyle açılmıştır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 26.maddesinde; "Devlet memurlarının kamu hizmetlerini aksatacak şekilde memurluktan kasıtlı olarak birlikte çekilmeleri veya görevlerine gelmemeleri veya görevlerine gelip Devle hizmetlerinin ve işlerinin yavaşlatılması veya aksatılması sonucunu doğuracak eylem ve hareketlerde bulunmaları yasaktır." kuralına yer verilmiş, 125/A-(a) maddesinde ise; "Verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, görevle ilgili resmi belge, araç ve gereçlerin korunması, kullanılması ve bakımında kayıtsızlık göstermek veya düzensiz davranmak." uyarma cezasını gerektiren eylemler arasında sayılmıştır.

Anayasa'nın 51. maddesinde; "Çalışanlar ve işverenler, üyelerinin çalışma ilişkilerinde, ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek için önceden izin almaksızın sendikalar ve üst kuruluşlar kurma, bunlara serbestçe üye olma ve üyelikten serbestçe çekilme haklarına sahiptir. Hiç kimse bir sendikaya üye olmaya ya da üyelikten ayrılmaya zorlanamaz." hükmüne yer verilmiş olup, 657 sayılı Kanun'un 22. maddesinde "Devlet memurları, Anayasada ve özel kanununda belirtilen hükümler uyarınca sendikalar ve üst kuruluşlar kurabilir ve bunlara üye olabilirler" hükmüne, 90.maddesinin son fıkrasında; "Usulüne göre yürürlüğe konulmuş Milletlerarası andlaşmalar kanun hükmündedir. Bunlar hakkında Anayasaya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesine başvurulamaz. Usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası andlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası andlaşma hükümleri esas alınır." hükmüne yer verilmiştir.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin dernek kurma ve toplantı özgürlüğü' nün düzenlendiği 11.maddesinde; "herkesin asayışı bozmayan toplantılar yapmak, dernek kurmak, ayrıca çıkarlarını korumak için başkalarıyla birlikte sendikalar kurmak ve sendikalara katılmak haklarına sahip olduğu, bu hakların kullanılmasının, demokratik toplumda zorunlu tedbirler niteliğinde olarak, ulusal güvenliğin, kamu emniyetinin korunması, kamu düzeninin sağlanması ve suç işlenmesinin önlenmesi, sağliğin veya ahlakın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amaçlarıyla ve ancak yasayla sınırlandırılabilceği, bu maddenin, bu hakların kullanılmasında silahlı kuvvetler, kolluk mensupları veya devletin idare mekanizmasında görevli olanlar hakkında meşru sınırlamalar konmasına engel olmadığı" kuralına yer verilmiştir.

Diğer taraftan, Türkiye'nin de onayladığı 87 no'lu ILO Sözleşmesinin 3/1. maddesinde; çalışan ve işveren örgütlerinin, tüzük ve yönetmeliklerini düzenlemek, temsilcilerini serbestçe seçmek, yönetim ve etkinliklerini düzenlemek ve iş programlarını belirlemek hakkına sahip oldukları, 8/2.maddesinde; yasaların, sözleşme ile öngörülen güvencelere zarar verecek nitelikte olamayacağı veya zarar verecek şekilde uygulanamayacağı belirtilmiş, 151 nolu ILO Sözleşmesinin 3.maddesinde; Sözleşmenin uygulanması bakımından "kamu görevlileri örgütü" deyiminin; amacı kamu görevlilerinin çıkarlarını savunmak ve geliştirmek olan örgüt anlamına geldiği, maddenin devamında ise, kamu makamlarının bu hakkı sınırlayacak veya bu hakkın yasaya uygun şekilde kullanılmasına engel

T.C.

İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/****

KARAR NO : 2023/****

olacak nitelikte her türlü müdahaleden sakınmaları gerektiği belirtilmiş, 4/2-b maddesinde de; bir kamu görevlisini, kamu görevlileri örgütüne üyeliği veya böyle bir örgütün normal faaliyetine katılması nedenleri ile işten çıkarmanın veya ona zarar vermenin, sendikal örgütlenme özgürlüğünün ihlali olduğu vurgulanmıştır.

İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi tarafından;

-**Karaçay/Türkiye** davasında; (27 Mart 2007-6615/03) üyesi bulunduğu sendika tarafından memur maaşlarına yapılan düşük zammı protesto etmek ve kamuoyu oluşturmak maksadıyla eyleme katılan memura verilen uyarma cezasının, "demokratik toplumda gerekli olmadığı",

-**Urcan ve Diğerleri/Türkiye** davasında (17 Temmuz 2008-23018/04) başvuranlara, ***** sendikasının çalışma koşullarının iyileştirilmesine dikkat çekmek amacıyla düzenlediği bir günlük greve katıldıkları için cezaı yaptırım uygulanmasının "demokratik bir toplum için gerekli olmadığı",

-**Satılmış ve Diğerleri/Türkiye** davasında (17 Temmuz 2007-74611/01); İstanbul Boğaz Köprüsü'nde görevli gişe memurlarının işi yavaşlatma eylemi nedeniyle haklarında açılan tazminat davası sonucu ortaya çıkan zararı ödemek zorunda kalmalarının, varılmak istenilen amaçla orantılı bulunmadığı ve "demokratik bir toplum için gerekli olmadığı, kararın verildiği tarihte ayrıca kamu görevlilerinin örgütlenme hakkının sınırlı olduğu ve içerisinde bulundukları olumsuz koşulların kamuoyuna duyurulması için başka bir seçenekleri olmadığı,

-**Kaya ve Seyhan/Türkiye** " davasında (15/09/2009-30946/04); ***** sendikası üyesi memurlara, *****'in çağrısına uyarak, parlamentoda tartışılmakta olan kamu yönetimi kanun tasarısını protesto etmek üzere düzenlenen bir günlük ulusal eyleme katılmaları nedeniyle 11/12/2003 tarihinde göreve gelmedikleri için uyarma cezası verilmesinin, her ne kadar bu ceza çok küçük olsa da, sendika üyelerinin çıkarlarını korumak için meşru grev ya da eylem günlerine katılmaktan vazgeçirecek bir nitelik taşıdığı, öğretmenlere verilen disiplin cezasının «acil bir sosyal ihtiyaca » tekâbül etmediği ve bu nedenle "demokratik bir toplumda gerekli" olmadığı,

Belirtilmek suretiyle İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesinin 11.maddesinin ihlal edildiği yönünde hüküm kurulduğu görülmektedir.

Anayasa Mahkemesi'nin;

- 06/01/2015 tarihli, 2013/8516 başvuru numaralı "**Mehmet Çağdaş Serttaş**" kararında; Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarına atıfta bulunularak; sendikal faaliyet kapsamında bir gün iş bırakma eylemi nedeniyle verilen uyarı cezasının, "zorlayıcı bir toplumsal ihtiyaçtan" kaynaklanmaması nedeniyle "demokratik toplumda gerekli olmadığı" sonucuna varıldığı, bu sebeple başvurunun Anayasa'nın 51. maddesinde güvence altına alınan sendika hakkının ihlal edildiği yönünde karar verildiği,

-18.09.2014 tarihli, 2013/8463 başvuru numaralı **Tayfun Cengiz** kararında ise; Türkiye Büyük Millet Meclisinde yapılmakta olan ***** ve ***** Kanunu Tasarısı görüşmelerinin sonlandırılması ve Tasarı'nın geri çekilmesini sağlamak amacıyla, üyesi olduğu ***** Sendikası Yönetim Kurulu kararına uyarak, 28/29 Mart 2012 günlerinde tüm Türkiye'de 2 günlük işe gelmeme eylemine katılması sonucu verilen uyarma cezasıyla ilgili olarak; başvurunun sendika faaliyetleri çerçevesinde işe gelmemek şeklindeki eylemine verilen disiplin cezası nedeniyle müdahale edilen sendika hakkı ile disiplin cezası ile ulaşılmak istenen kamu yararı arasındaki dengenin ölçülü olduğunun kabulü halinde, disiplin cezası verilmesine ve açılan davanın derece mahkemelerince reddedilmesine ilişkin gerekçelerin inandırıcı, başka bir deyişle ilgili ve yeterli oldukları sonucuna varılabileceği vurgusu yapıldıktan sonra, gerek idarenin olağan uygulamasında ve gerekse de idari yargının yerleşmiş içtihatlarında başvuru konusu

İDARE MAHKEMESİ**ESAS NO : 2022/********KARAR NO : 2023/******

olayda olduğu gibi sendikal faaliyet çerçevesinde işe gelinmemesi halinde kişinin mazeret iznini kullandığı kabul edildiği ve disiplin soruşturması açılmadığı, ne var ki sendika üyelerinin sendikal faaliyet kapsamında işe gelmemeleri halinde mazeret izinli sayılacakları yönündeki yerleşik hale gelen idari yargı içtihatlarına rağmen, idarenin ve yargının bir bütün olarak yeknesak hareket etmesini sağlayacak mevzuat düzenlemelerinin bulunmadığı, başvurunun bir devlet okulunda öğretmen olduğu göz önüne alındığında devlet memurlarının bu haktan bütünüyle mahrum bırakılamayacaklarını da not etmek gerektiği, bununla birlikte, demokratik bir toplumda gerekliliği tartışılmaz olan durumlarda ordu, emniyet veya başka bazı sektörlerde sendikal faaliyetlere sınırlamalar getirilmesinin mümkün olduğu, başvurunun bu türden sınırlamalara tabi tutulmasını gerektirecek bir görevde bulunduğu ileri sürülmediği, her ne kadar hafif bir ceza olsa da şikâyet edilen uyarma cezasının “toplumsal bir ihtiyaç baskısına” tekabül etmemesi nedeniyle “demokratik toplumda gerekli olmadığı” sonucuna varıldığı, bu sebeple başvurunun Anayasa’nın 51. maddesinde güvence altına alınan sendika hakkının ihlal edildiği yönünde karar verildiği görülmektedir.

Dava dosyasının incelenmesinden; ***** Ağız ve Diş Sağlığı Merkezinde diş hekimi olarak görev yapan davacının, üyesi olduğu Hekim ve Sağlık Çalışanları Birliği Sağlık ve Sosyal Hizmetler Sendikası’nın almış olduğu iş bırakma eylemi kararı kapsamında, 17/02/2022 - 18/02/2022 - 14/03/2022 - 15/03/2022 - 16/03/2022 tarihlerinde iş bırakma eylemine katılarak, iş yerinde bulunmasına rağmen poliklinik hizmeti vermediği, davalı idarece anılan tarihlerde "Verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, görevle ilgili resmi belge, araç ve gereçlerin korunması, kullanılması ve bakımında kayıtsızlık göstermek veya düzensiz davranmak." disiplin suçunu işlediğinden bahisle, ***** Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi Başhekimliğinin **/**/2022 tarih ve *** sayılı işlemi ile 657 sayılı Kanun’un 125/A-(a) maddesi uyarınca uyarma cezasıyla cezalandırıldığı, davacının anılan işleme yaptığı itirazın, ***** Valiliği İl Disiplin Kurulu’nun **/**/2022 tarih ve **** sayılı kararı ile reddedilmesi üzerine, bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Davacının, 17/02/2022 - 18/02/2022 - 14/03/2022 - 15/03/2022 - 16/03/2022 tarihlerinde, sendika kararı doğrultusunda poliklinik hizmeti vermediği noktasında ihtilaf bulunmamasına karşın, üyesi bulunduğu sendikanın çağrısı üzerine görevi bırakmasının, 657 sayılı Kanun’un 125/A-(a) maddesinde belirtilen " Verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, görevle ilgili resmi belge, araç ve gereçlerin korunması, kullanılması ve bakımında kayıtsızlık göstermek veya düzensiz davranmak." eylemi kapsamında sayılıp sayılamayacağı, diğer bir ifadeyle Temel Hak ve Özgürlükler arasında yer alan sendikal faaliyet hakkının; sendika yönetimlerinin çağrısı üzerine çalışma gün ve saatinde iş bırakmayı kapsayıp kapsamadığının tartışılması gerekmektedir.

Gerek idarenin olağan uygulamasında ve gerekse de idari yargının yerleşmiş içtihatlarında başvuru konusu olayda olduğu gibi sendikal faaliyet çerçevesinde işe gelinmemesi halinde kişinin mazeret iznini kullandığı kabul edilmekte ve disiplin soruşturması açılmamaktadır. Ne var ki sendika üyelerinin sendikal faaliyet kapsamında iş bırakmaları-işe gelmemeleri halinde mazeret izinli sayılacakları yönündeki yerleşik hale gelen idari yargı içtihatlarına rağmen, idarenin ve yargının bir bütün olarak yeknesak hareket etmesini sağlayacak mevzuat düzenlemeleri bulunmamaktadır.

T.C.

İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/****

KARAR NO : 2023/****

Davacının diş hekimi olduğu göz önüne alındığında devlet memurlarının bu haktan bütünüyle mahrum bırakılamayacakları açıktır. Bununla birlikte, demokratik bir toplumda gerekliliği tartışılmaz olan durumlarda ordu, emniyet veya başka bazı sektörlerde sendikal faaliyetlere sınırlamalar getirilmesi mümkündür. Davacının bu türden sınırlamalara tabi tutulmasını gerektirecek bir görevde bulunduğu idarece ileri sürülmemiştir.

Uyuşmazlık konusu olayda; davacının, üyesi bulunduğu Hekim ve Sağlık Çalışanları Birliği Sağlık ve Sosyal Hizmetler Sendikası Yönetim Kurulunun 28/01/2022 tarih ve 2022/3 sayılı ve 28/02/2022 tarih ve 2022/4 sayılı kararlarıyla, *"sağlık çalışanlarına yönelik şiddetle mücadelede önleyici tedbirler alınması, hekimlik mesleğinde temel şartların sağlanması, tıbbi uygulamadan kaynaklanan zararların kast olmadıkça hekime rücu edilmemesi, özlük hakları ve parasal haklarda artışa gidilmesi..."* konuları ile ilgili olarak alınan iş bırakma eylemlerine yönelik çağrıya uyarak, 17/02/2022 - 18/02/2022 - 14/03/2022 - 15/03/2022 - 16/03/2022 tarihlerinde poliklinik hizmeti vermediği, bu fiilin çalışma hayatında gerek uluslararası sözleşmelerde gerekse ulusal mevzuatta yerini bulan sendikal faaliyet kapsamında değerlendirilmesi gerektiği, zira eylem daha önce duyurulduğu halde idarece eyleme katılmanın, millî güvenliğe, kamu düzenine, suç işlenmesinin önlenmesine, genel sağlık, genel ahlak ile başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunmasına zarar vereceği şeklinde herhangi bir itirazın yapılmadığı, eylemden sonra verilen disiplin cezası gerekçesinde de bu hususların üzerinde durulmadığı, bu durumda "Verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, görevle ilgili resmi belge, araç ve gereçlerin korunması, kullanılması ve bakımında kayıtsızlık göstermek veya düzensiz davranmak." eyleminden söz edilemeyeceği; bu nedenle, Anayasa ve uluslararası sözleşmelerle güvence altına alınan bir hakkın kullanımı çerçevesinde disiplin suçu teşkil etmeyen fiili nedeniyle davacı hakkında "uyarma" cezası verilmesine ilişkin dava konusu işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu işlemin iptaline, aşağıda dökümü yapılan ***** yargılama gideri ile karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca duruşmalı işler için belirlenen ***** TL avukatlık ücretinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine, artan posta ücretinin daha önce talep edilmemesi halinde kararın kesinleşmesinden sonra re'sen davacıya iadesine, kararın tebliğini izleyen günden itibaren 30 gün içerisinde ***** Bölge İdare Mahkemesi nezdinde istinaf yolu açık olmak üzere, 30/03/2023 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Üye

Üye
